

Komentarz egzegetyczny do tekstu Rz 11,33-36
Święto Trójcy Świętej

Tłumaczenie:

33 O, [co za] głębia bogactwa i mądrości i *poznania Boga!*

Jak[że] niewybadane (niepojęte) sądy **jego** i niewyśledzone drogi **jego!**

34 Kto* bowiem *poznał* umysł **Pana?**!

Czy[też] kto* współradcą **jego** stał się?!

35 Czy[też] kto* najpierw-dał jemu

i dozna-oddania-w-zamian-od niego?!

36 Bo [Że] z **niego** i **przez niego** i **ku niemu** wszystko (te wszystkie [sprawy])

jemu chwała ku wiekom (na wieki), amen!

Objaśnienia do tłumaczenia:

-33b: *anekseraunetos* – niezbadany, w znaczeniu nie dający się zbadać i wyjaśnić w sposób zrozumiały dla ludzkiego umysłu

-33b: *krima* – to właściwie bardziej sama sprawa sądowa niż końcowy wyrok (por. 1Kor 6,7); coś jeszcze trwającego, nieostatecznego, coś co pozostaje do rozsądzenia; na takie znaczenie wskazywałaby też paralelna metafora dróg jako różnych sposobów postępowania; ścisły paralelizm obu wyrażen potwierdza również przymiotnik *aneksichniastos* – dający się odszukać, odtworzyć, naśladować - określający drogi, który jest znaczeniowo, a nawet brzmieniowo, bardzo zbliżony do *anekseraunetos*

-34b: *symbolos* to właściwie ktoś, kto na równi z innymi (*syn-* razem z, wspólnie) zasiada w radzie – i wydaje zarządzenia

-35ab: obserwujemy trudną do przetłumaczenia grę słów między czasownikiem *proedoken* w 35a – aoryst (cz. przeszły) od złożonego *pro+didomi* – dają najpierw, uprzednio, przedtem, jako pierwszy – a czasownikiem *antapodothesetai* w 35b – futurum pass. (cz. przyszły strony biernej!) od podwójnie złożonego *ant+apo+didomi* – oddają w zamian, odpłacać, zwracać

należność; w obu przypadkach dopełnienie bliższe jest wyrażone w datiwie zaimka *autos* – on: *auto* - jemu

-36a: *Oti* wprowadza mowę zależną, opinię, komentarz, może pełnić też funkcję uzasadnienia, ale nie jest tak samo mocnym uzasadnieniem, co słowo *gar* – bowiem, albowiem strukturyzujące wypowiedź od w.28 - 34a, 32a, 30a, 29a

Budowa i wymowa:

W badanym fragmencie mamy do czynienia z hymnem apostoła Pawła „wykrzykiwanym” na cześć **Boga i Pana**, który w w.33-35 składa się z lub nawiązuje do tradycyjnych (prorockich i mądrościowych) fragmentów hymnicznych znanych ze ST, a w w.36 kończy się pawłową doksologią z użyciem „panteistycznej” terminologii (*ta panta* – wszystko) (por. 1 Kor 8,6).

Apostoł wyraża głębokie zadziwienie (por. podobną konstrukcję szeregu wykrzykników *tis* – kto!?!* w 8,33nn) nad „naturą” Boga – równorzędnie wymienionymi: bogactwem, mądrością i poznaniem. 33a jest niejako nagłówkiem, do którego elementów znaczeniowo nawiązują w odwrotnej kolejności dalsze „okrzyki” podziwu. Do poznania - 33a i 34a, do mądrości – 34b, do bogactwa – 35ab. Każde z tych charakterystyk kontrastuje z tym, co wiemy i doświadczamy, gdy chodzi o ludzkie bogactwo, mądrość i poznanie. Sądy, procesy myślowe, kryteria rozstrzygania, rozważanie, dochodzenie do decyzji, proces orzekania o winie czy niewinności - oraz postępowanie człowieka da się prześledzić, przebadać, zrozumieć, odtworzyć. Powiększanie i poszerzanie mądrości ludzkiej dokonuje się przez przyswajanie mądrości innych. Bogactwo człowieka pomnaża się poprzez kupiecką – dzisiaj powiedzielibyśmy: inwestorską – zapobiegliwość i pilnowanie dłużników.

Na nasze szczęście i zbawienie Bóg w Trójcy jest całkiem inny! Bo kontekstem tej wychwalanej inności nie jest jego obcość, oddalenie, arbitralność czy nieprzewidywalność, wobec której człowiek pozostaje nic nierozumiejącym pionkiem. Wręcz przeciwnie: kontekstem bezpośrednim jest tu zmiłowanie (por. 9,23) oraz bezgraniczna dobroć i łaskawość (por.2,4) Boga, który w Jezusie Chrystusie i Duchu Świętym, działa dla zbawienia i życia człowieka, wszystkich ludzi (Żydów i pogan, 10,12n; 11,12) pomimo powszechnego wśród nich grzechu i nieposłuszeństwa.